

Zondag XVII dhj 30 juli 2017. Mt. 13, 44-52
Drie zondagen achter elkaar houdt de liturgie ons parabels van Jezus voor. Steeds gaat het over het Koninkrijk Gods, de verborgen werkelijkheid die ons staande en gaande houdt, waarin wij mogen geloven, waarop heel ons hopen is gericht. Wij weten ervan dank zij het evangelie. Maar zou niet in elk mens een diep verlangen hiernaar aanwezig zijn?

Wie is niet op zoek naar een schat, naar iets kostbaars in het leven, waardoor dit aantrekkelijk wordt en glans krijgt? Zouden Jezus' parabels niet daarop inspelen, op die droom, dat oerverlangen? In de geschiedenis van de Middeleeuwse abdij van Egmond is sprake van zo'n bijna mythische schat. Bij de stichting in de 10^e eeuw schonken graaf Dirk II en zijn gemalin Hildegard van Vlaanderen aan het klooster niet enkel het befaamde evangeliarium, dat –ontdaan van zijn kostbare pronkband- nog een van de pronkstukken is van de Koninklijke Bibliotheek, maar bovenal een gouden altaarretabel die op de schenkingsminiatur in datzelfde Evangeliarium ook is afgebeeld. Die vormde de grote schat van de oude abdij. In de 16^e eeuw verdween zij spoorloos. Gestolen, door de monniken in veiligheid gebracht? Maar dan zouden er toch sporen van moeten zijn? Sommigen

fluisteren dat de monniken de retabel voor de plundering in 1573 in de grond hebben begraven. Vroeger was het heel gewoon om iets in veiligheid te brengen door het in de bodem te begraven. Waar moest je er anders mee naartoe? En natuurlijk gebeurde het, dat degene die iets in de grond had gestopt zelf later het loodje legde voor hij in de gelegenheid was de schat op te graven, of hij moest vluchten, of kon eenvoudig de juiste plek niet meer vinden. Zo bleef er veel verborgen in de grond, waren er verdwenen schatten, en droomden mensen ervan zo'n verloren schat te vinden. Jezus gebruikt dit gegeven voor een van zijn bekendste parabels. Iemand stoot toevallig op zo'n verborgen schat. Hij kan zich die niet zomaar toe-eigenen, dat zou diefstal zijn. Hij zet alles op alles om het stuk land, waar die schat zich bevindt, te bemachtigen. Al wat hij heeft verkoopt hij. Is hij eenmaal eigenaar van die grond dan zal ook die schat hem toebehoren. Dan is zijn fortuin gemaakt. De Heer gebruikt dus een beeld, dat aansluit bij de belevings-wereld van zijn toehoorders. Wij mensen zoeken het nu eenmaal in het tastbare, het materiële, ook al weten wij dat daarin niet het echte uiteindelijke geluk te vinden is. In het Lucas evangelie lezen we hoe Jezus waarschuwt tegen hebzucht: “geen enkel bezit, al is

het nog zo overvloedig, kan uw leven veilig stellen”(Lc. 12, 15). Echt van waarde is de geestkracht om zijn vertrouwen te stellen op God. Daarom jubelt de Heer het uit: “Het heeft uw Vader behaagd u het Koninkrijk te schenken. Verkoopt uw bezittingen en geeft aalmoezen; verschaft u beurzen die niet verslijten en verwerft u een onuitputtelijke schat in de hemel.”(Lc.12, 32-33).

Ook bij Matteüs lezen wij dat Jezus zegt: “Een goed mens brengt uit zijn schat van goedheid goede dingen voort, maar een slecht mens uit zijn schat van slechtheid slechte dingen”(Mt.12,15). Het evangelie leert ons dat de echte schat niet materieel is, dat bezit niet zaligmakend is.

En het goede nieuws is dat, terwijl aardse rijkdom voor de meeste mensen onbereikbaar is, het binnen ieders mogelijkheden ligt deze ware schat te verwerven. Een goede boodschap, maar dikwijls is het de kerk kwalijk genomen haar te verkondigen omdat de mensen hierdoor zouden nalaten op te komen voor hun recht. Zeker: het is een goede zaak om te strijden voor sociale rechtvaardigheid en te proberen armoede uit te bannen.

Maar laten we daarbij niet onze ziel verkopen of vergeten.

Onze grootste schat, verborgen in de akker hoeven we niet ver te zoeken, we hoeven er geen grote

reizen voor te ondernemen, hij is dichtbij, hij is in ons (εντος υμιν εστιν) (Lc.17,21). Met het H. Doopsel is die schat onverwoestbaar in ons binnenste gelegd. Het kindschap Gods, dat ons laat drinken aan de bron van het geloof, ons voedt met hoop en Godsvertrouwen, en ons leven vruchtbaar maakt door de goddelijke liefde. Dat is onze meest waardevolle rijkdom, waarvan het bezit kostbaarder is, naar mate wij er meer om geven, ja alles voor over hebben. De mens in de parabel ging in zijn blijdschap, in de vreugde om de vondst, alles te gelde maken wat hij bezat en kocht die akker. Wij verwerven ons erfdeel van het kindschap Gods door op te geven waaraan wij zo vastzitten, de dingen waaraan wij onze status en onze zelfwaarde ontleen. Zij staan ons diepste geluk in de weg, zij zijn als de aarde waaronder onze echte schat schuil gaat.

Alles opgeven: betekent dit dat iedereen monnik moet worden? Zeker niet, en ook in het klooster kunnen wij gehecht blijven aan kleine dingen, aan de bediening die ons is toevertrouwd, aan onze plaats in de refter, aan dierbare gebruiken en gewoonten, en het meest van alles aan ons eigen ego, ons kleine of grote ik. Het evangelie vraagt niet dat wij uit de samenleving stappen, maar nodigt ons uit om daarin te leven als vrije mensen, als kinderen

van God. Niet afgunstig op een ander om wat deze meer of beter heeft, in een mooier huis woont, een grotere auto rijdt.

Koning Salomo, over wie wij hoorden in de eerste lezing was geen asceet en leefde niet in armoede. Maar hij vroeg om in staat te mogen zijn zijn plichten als vorst goed te vervullen, dienstbaar te kunnen zijn aan het volk van God. Welk verlangen koesteren wij in ons hart: om zo rijk te zijn als Salomon, of om zo wijs te zijn om te vragen dat wij onze plicht van staat goed kunnen vervullen? Zusters en broeders, natuurlijk dromen de broeders, in al hun vrome onthechtheid er nog graag van dat die Middeleeuwse retabel - een kunstig bewerkte gouden plaat die het altaar sierde -, nog eens gevonden wordt. Dat zou zeker fijn zijn, maar toch ook buitengewoon ingewikkeld. Hoe bewaar je zoiets, hoe beveilig je het, kun je het wel in huis houden, moet je dan niet dag en nacht beducht zijn voor diefstal en roof? Je verlangt ernaar en tegelijk bid je dat het je bespaard blijft. Zo is het met zoveel in ons leven, we hebben er een dubbel gevoel bij, het maakt het leven gecompliceerd. Veel beter, eenvoudiger en verstandiger is het op zoek te gaan naar de ware schat, die in ons leven schuilt, en die wij alleen niet zien omdat wij er niet genoeg op uit zijn. Hoe

kostbaar is het dat wij hier samen mogen zijn in het huis van de Heer. Herhaaldelijk horen wij van gasten dat een verblijf van enkele dagen in de abdij hen dichter bij hun innerlijke schat heeft gebracht, dat die enkele dagen diep doorwerken in hun dagelijks leven en een keerpunt kunnen betekenen.

“Mooier dan het geluk dat ik nu ervaar kan het niet worden,” schreef iemand onlangs.

Naarmate het geloof vat krijgt op ons leven, op ons denken en voelen, kunnen wij meer vrije mensen worden, delend in de blijdschap van het Evangelie dankbaar dat wij ons bemind mogen weten, en dat Jezus ons eens de heerlijkheid zal tonen van zijn Koninkrijk.